

Ο ΣΧΛΙΕΜΑΝΝ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΙ

Q 'Ερρίκος Σχλίεμανν, — ἔτσι ἤθελε νὰ τὸν γράφουν, — ἦτο πραγματικῶς δαιμόνιος ἄνθρωπος καὶ ἀποῦ ἔβγαλε τὰ γυαλιὰ ὅλων τῶν ἀρχαιολόγων, ἀποδεικνύεται, ἀπὸ μερικὰς ἀναμνήσεις ἐνὸς ταξειδίου του εἰς Ἰαπωνίαν εἰς τὰς ὁποίας πολλάκις ἐνετράφησα, ὅτι ἔβγαλε τὰ γυαλιὰ καὶ ὅλων τῶν περιηγητῶν. Ἐγὼ ἀναγνώσει χιλιάδας περιηγήσεων καὶ περιγραφῶν τῆς Ἰαπωνίας. Ποία περιηγητικὴ ἐπιπολαιότης! Μοῦ ἐνθυμίζουσι τὸν Ἰωσήφ Ρεϊνάχ, ὅστις ἔγραφε δι' ἡμᾶς ὅτι ποτὲ δὲν ἐγειρόμεθα ἀπὸ τὸ τραπέζι χωρὶς νὰ πῶμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ μίαν μαστίχαν! Ὁ Πιέρ Λοτι προχθὲς ἀκόμη γράφων διὰ τὴν Ἰαπωνίαν παριστᾷ τὸ ἔργον τῆς ὥς μίαν μασκαράταν. Θὰ τῇ γόμην καὶ εἰς τοὺς Γάλλους μίαν τόσο ἐνδοξὸν μασκαράταν. Ὁ Σωβάξ, ἓνα μόνον μῆνα πρὸ τοῦ πολέμου, στρατιωτικὸς αὐτός, ἔγραφεν ἀποῦ εἶδε τὸν στρατὸν τῆς Ἰαπωνίας, ὅτι ὅταν ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀκροβολιστῶν τῆς Σιθραίας, — ἐκείνους ποῦ ἐκοπανίσθησαν εἰς τὸ Βαφαχκοῦ, — θὰ ἴδῃ ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ πολεμήσῃ τις πρὸς τοὺς Κινέζους διὰ νὰ θεωρῇ ἐαυτὸν ἀήττητον. Ὁ Δυμολάρ, ἓνας ἄλλος, καθηγητὴς μάλιστα αὐτός εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Τόκιο, δὲν ἔγραψε παρὰ διὰ νὰ δείξῃ τὸν βαθμὸν τῆς μυωπίας του. Πρὸ τεσσαράκοντα ὅλων ἐτῶν ὁ Σχλίεμανν ἔβλεπε καλλιτερον. Τί λέγομεν ἔβλεπε; Ἐμάντευσ, προέλεγε, — ποία ἔξοχος διορατικότης, — τὸ μέλλον τῆς Ἰαπωνίας, καθ' ἣν ἐποχὴν ἀκόμη τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἑσφωρία, τὸ ἄλλο ἥμισυ ἐσπαράσσετο εἰς ἐμφυλίους ἐρίδας, πνεῦμα ἀγρίας ξενηλασίας ἐπεκράτει, ὁ μικᾶδος ἦτο φυλακισμένος ἐν Κιότῳ, ὁ Ταϊκοῦν, ὁ ἄλλος αὐτοκράτωρ, ὁ κοσμικός, ἦτο αἰχμάλωτος τῶν φεουδαρχῶν, οἱ Ἰάπωνες ἐξύριζαν τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς των καὶ οἱ στρατηγοὶ των ἐνδεδυμένοι μὲ τὰς κομικωτέρας τῶν στολῶν ἐστράτευαν μὲ μίαν βεντάλιαν εἰς τὸ χέρι ἐπὶ κεφαλῆς χιλιάδων στρατιωτῶν, τοὺς ὁποίους ἤρκεσαν μερικαὶ βολαὶ τῶν Ἀμερι-

κανῶν τοῦ κομμοδόρου Πέρρου νὰ διασκορπίσουν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν.

Ὁ Σγλιέμαν ἐπάτησε τὴν γῆν τῆς Ἰαπωνίας, εἰς τὴν Γιοκαχάμαν, τὴν 4 Ἰουνίου τοῦ 1865, δύο δηλαδὴ σχεδὸν ἔτη προτοῦ ἀνέλθῃ εἰς τὸν θρόνον ὁ νῦν αὐτοκράτωρ Μουτσουχίτο, 121ος αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας, καὶ τρία ἔτη πρὸ τοῦ ἐπέλθῃ ἡ πολιτικὴ μεταβολὴ καὶ ἀρχίσῃ ὁ ἐξευρωπαϊσμός τῆς χώρας τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου. Οἱ λευβοῦχοι οἵτινες τὸν μετέφεραν ἔαν ἦσαν γυμνοί, ἦσαν τοῦλάχιστον καλὰ ζωγραφισμένοι, ὅλον τὸ σῶμα κεντημένοι τίγρεις καὶ δράκοντας. Πικρετήρησεν ὅμως ὅτι ἦσαν τίμιοι. Οἱ βασιτᾶζοι ἔγεμον πάντες πληγῶν ἐκ τῆς ψώρας καὶ μόλις κατώρθωσε μετὰ κόπου νὰ εὕρῃ δύο ὑγιεῖς διὰ νὰ τοῦ μεταφέρουν τὰς ἀποσκευάς του. Ὅταν ὅμως ἠθέλησε νὰ κάμῃ ἐν φιλοδώρημα εἰς τοὺς τελωνοφύλακας διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ διέλθῃ ἀνενόχλητος, ἔφεραν βιαίως τὴν χεῖρα εἰς τὸ στῆθος λέγοντες « Νίπον μουσκό », — εἶμεθα Ἰάπωνες!

Ἡ Γιοκαχάμα ἦτο ἀκόμη τότε χωρίον, οἱ δρόμοι τῆς ὁμοῦς ἦσαν εὐρεῖς, μὲ μακκαδάμ καὶ καθαροὶ αἱ οἰκίαι κτισμέναι ἀντισεισμικῇ καὶ ἀσφαλεῖς ἀπὸ πυρκαϊᾶς καὶ δὲν ὑπῆρχε μίᾳ ἄνευ

κηπαρίου, ὁ τύπος δὲ τῆς καθαριότητος, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν του εἰς τὸν Σγλιέμην ὡς καὶ ἡ λιτότης τῶν κατοίκων της εἰς τὸ φηγτόν. Πικρατρεῖ κατόπιν τὴν ἔλλειψιν ἀχρηστων πραγμάτων ἐκ τοῦ ἱαπωνικοῦ νοικοκυριοῦ καὶ τὴν ἐκ τούτου διευκόλυνσιν τῶν ἀποκαταστάσεων. Τὸ σύνθηες ἔνδυμα τῶν γυναικῶν ἐν εἶδος κοιτωνίτου, ὠραίου κυανοῦ χρώματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μὲ μίαν πλατυτάτην φάσιν καταλήγουσαν ὀπίσω εἰς ἓνα τεράστιον φιόγκον. "Ὅλη ἡ τέγνη εἶναι εἰς τὸ κτένισμα, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις δὲν στοιγίζει πλέον τῶν 15 λεπτῶν· αἱ πτωχεὶ μάλιστα κτενίζουν ἢ μίαν τὴν ἄλλην. Τὸ μόνον κόσμημα εἶναι αἱ μεγάλαι καρφίδες μὲ τὰς ὁποίας στηρίζουν τὰ μαλλιά των.

Ἰάπωνες καὶ Ἰαπωνίδες φέρουν εἰς εἰδικὴν τσέπην πολλὰ μινδῆλια ἀπὸ στρουπόχχρτον, τὰ ὁποῖα καὶ πετοῦν ἔξω εἰς τὰ σκουπίδια μεθ' ἐκάστην μινούθραν καὶ ἀηδιάζουν βλέποντες τὸν Σγλιέμην νὰ κρατῇ πλείονας ἡμέρας τὸ ἴδιον μινδῆλι. «Οἱ Ἰάπωνες» διακηρύττει ὁ Σγλιέμην «εἶναι ὁ καθαρότερος τοῦ κόσμου λαὸς καὶ δὲν ὑπάρχει Ἰάπων ὅσον πτωχὸς καὶ ἂν εἶναι μὴ μεταβιάνων μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν τοῦλάχιστον εἰς τὰ λουτρά.» Τὰ λουτρά εἶναι παμμέγιστα αἰθουσαι ὀλάνοικοι πρὸς τὴν ὁδὸν μὲ θήκας τριγύρω διὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν ἐνδυμάτων. Ἐκαστος, μικρὸς ἢ μέγας, ἄρρεν ἢ θῆλυ, αὐτὸ εἶναι ἀδιάφορον, ὅπως εἰς τὴν ἱαπωνικὴν γραμματικὴν, ἧτις δὲν διακρίνει ἄρσενικόν, θηλυκόν καὶ οὐδέτερον, ἕκαστος εἰσέρχεται, ἐκδύεται ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου, λαμβάνει θερμὸν ὕδωρ, λούεται ἐπιμελῶς ὀλόκληρον τὸ σῶμα, ἐνδύεται, γχιρετᾶ καὶ φεύγει. Ὡς ἀγία ἀθωότης! φωνάζει ὁ Σγλιέμην ὅταν τριάκοντα γυναικες ξεπετάγονται γυμναὶ ἀπὸ ἐν λουτρὸν διὰ νὰ θαυμάσουν τὸ περίεργον κοράλλι, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο εἰς τὴν ἄλυσίδα τοῦ ὠρολογίου του.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐν Ἰαπωνίᾳ ἔχουν ἐντελῶς διάφορον ἀντίληψιν πολλῶν ζητημάτων. Ὁ γονεὺς εἰσῆγε τὴν κόρην του εἰς ἐν τεῖοποτεῖον, ἐπώλει μᾶλλον δι' ὠρισμένον χρόνον, μὲ τὴν αὐτὴν ἀφέλειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ εὐρωπαῖος τὴν τοποθετεῖ ὡς ὑπηρέτριαν. Ἀπλούστατα αὐτὸ δὲν ἐθεωρεῖτο καμμία ἀτιμία. Καὶ ἡ μινωμὲ ἀφ' οὗ ἐτελείωνε τὸ στάδιόν της ὡς χορεύτρια ἢ κοκότα ἐπέστρεφε εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ὡς νὰ μὴ εἶχε συμβῇ τίποτε. Σήμερον ὅμως ἡ νέα Ἰαπωνία ἤρχισε νὰ μάχεται λυσσῶδῶς κατὰ τοῦ τοιοῦτου ἀφελοῦς ἐμπορίου. "Ὅλα ἐντούτοις αὐταὶ αἱ μινωμὲ παρητήρει ὁ ὁὕς τοῦ Σγλιέμην ὀφθαλμὸς ὅτι ἐμάνθωνον νὰ ἀναγινώσκουν καὶ νὰ γράφουν, νὰ διαβάζουν ἰδίως

τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἰαπωνίας, νὰ κεντοῦν, νὰ ᾄδουν, ὅπως ὅλη ἡ Ἰαπωνία τοῦτο ἦτο γενικὸν καὶ τὸ ἐστημείου.

Ποία ὁμως διχοφορὰ ἀπὸ τὴν νέαν Ἰαπωνίαν. Ὅχι ὅταν ὁ Μικάδος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ταϊκοῦν, ὁ κοσμικὸς αὐτοκράτωρ, ἐπρόκειτο νὰ διέλθῃ ἀπὸ μίαν πόλιν, οἱ ξένοι ἀπεμακρύνοντο, τὰ καταστήματα ἐκλίοντο, οἱ κάτοικοι περιωρίζοντο ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των. Τὸν Σηλιέμην τὸν ἔκρυψαν μέσα εἰς μίαν συστάδα δενδρουλλίων διὰ νὰ τὸν ἴδῃ. Προηγίτο ἐν τάγμα· οἱ στρατιῶται ἔφεραν μακρὰς λευκὰς μπλούζας, μύρα ἢ κυανὰ πανταλόνια, ψάθινα σανδάλια καὶ σκιάδια· ἄλλοι μὲ φαρέτρας καὶ τόξα, ἄλλοι μὲ τουφέκια. Οἱ ἀξιωματικοὶ μὲ κίτρινον καὶ λευκὸν ἢ κυανοῦν ἐπανωφόριον, δύο ξίφη καὶ μίαν βεντάλιαν. Τὰ ἄλογά των δὲν ἦσαν πεταλωμένα καὶ ἐφόρου καὶ αὐτὰ ψάθινα σανδάλια. Κατόπιν ἤρχοντο οἱ κοιλὲς μὲ τὰς ἀποσκευάς. Οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἔφιπποι, εἰς τὰ λευκά, μὲ μεγάλα ἐρυθρὰ ἱερογλυφικὰ εἰς τὴν πλάτην. Ἦκολούθουν δύο τάγματα πεζῶν λοῦγγόφωρων, δύο κανόνια, ἄλλα δύο τάγματα, πάλιν κου-

λὲς καὶ πάλιν λοῦγγόφοροι, οἱ στρατηγοὶ λευχειμονοῦντες καὶ πάλιν τάγμα, τέσσαρες θυμιάσιοι ἵπποι μετὰ μελανῆς ζιμπράκας, τέσσαρα μεγαλοπρεπέστατ' φορεῖα κενά, καὶ κατόπιν ἓνα μέγα ἐπίχρυσον λάβηρον. Τέλος ἦν το ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ ὠραίου βαθυχοροῦ ἵππου μετὰ λευκῆς καὶ χρυσοῦράντου στολῆς, συνοδευόμενος ὑπὸ εἰκοσι μεγιστάνων. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης δὲν ἐφάνετο ἄνω τῶν εἰκοσιν ἐτῶν καὶ εἶχεν ὠραίαν καὶ βασιλοπρεπῆ φυσιογνωμίαν. Γνωρίζετε ποῖος ἦτο αὐτός; Ὁ τελευταῖος Ταϊκοῦν, ἐν τῶν μεγαλειτέρων προσώπων τῆς συγχρόνου ἱστορίας· ἀλλ' ὁ Σηλιέμην δὲν τὸ ἤξευρεν ἀκόμη, δὲν τὸ ἤξευρε κανεὶς. Αὐτὸς εἶναι ὅστις κατὰ τὴν ἀνάσρησιν τοῦ νέου Μικάδου,

τοῦ σημερινοῦ, εἶπεν : ὄχι δύο αὐτοκράτορες, τοῦτο εἶναι προδοσία ! Καὶ κατήγγησεν ἑαυτὸν καὶ ὀλίγον τι βραδύτερον ὅλοι οἱ ὑποτακτικοί του, τρεῖς χιλιάδες φεουδάρχαι, σαμουράϊ, εἰς μίαν ἀληθινὴν τελετὴν ἐπήγιναν νὰ καταθέσουν ὡς ἐκεῖνος τὰ δικαίωματά των εἰς τοὺς πόδας τοῦ Μικάδου καὶ οὕτως ἐσχηματίζετο ἡ μεγάλη καὶ προοδευτικὴ Ἰαπωνία, ἡ ἐπὶ Σηλιέμανν ἡμιθάβρατος. Κατὰ τὴν διέλευσιν τοῦ Ταϊκούν, εἰς χωρικὸς ἀνίδεος διέρχεται τὴν ὁδὸν πρὸ τοῦ πρώτου τάγματος· ὁ ταγματάρχης διατάσσει ἀξιωματικὸν νὰ τὸν διαμελίσῃ. Οὗτος δι-

στάζει, ὁ ταγματάρχης ἐξοργισθεὶς τοῦ σγίζει τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς σπάθης καὶ φονεύει καὶ τὸν χωρικόν. Ἀνώτερος ἀξιωματικὸς σπεύσας ἐπὶ τόπου διατάσσει νὰ φονεύσουν παρευθὺς τὸν ἄγριον ταγματάρχην καὶ ὀλόκληρος ἡ βασιλικὴ πομπὴ διέρχεται μετὰ τῶν τριῶν πρωμάτων χωρὶς οὐδεὶς νὰ στραφῇ νὰ τὰ ἴδῃ !

Τρέχει κατόπιν ὁ Σηλιέμανν εἰς τοὺς ἀγροὺς διὰ νὰ θαυμάσῃ τὰ ἔκτοτε ἀξιόλογα γεωργικὰ ἔργα τῶν Ἰαπώνων, εἰς

τοὺς ναοὺς διὰ νὰ συγκρίνῃ τὴν καθαριότητά των, τὴν τάξιν των, τοὺς λαμπροὺς καὶ εὐπορηγόρους ἱερεῖς των πρὸς τοὺς καταρρέοντας σινικὸς ναοὺς καὶ τοὺς ἀθλοῦς, ἀναιδεῖς καὶ βρωμεροὺς μπόνζους των καὶ τὴν καθολικὴν παρακμὴν ἣτις συνοδεύει πᾶν σινικὸν προᾶγμα. Εἰς τὰ χωρία καθεὶ οἰκία ἔχει τὸ μικρὸν τῆς μεταξουργεῖον, ἀλλὰ καὶ πᾶσα οἰκία τὰς λουτήρας τῆς, τὸν θερμὸν καὶ τὸν ψυχρὸν.

Εἰς τὸ Τόκιο τὸ ὁποῖον ἐλέγετο τότε Ὑεδδῶ κανεῖς Εὐρωπαῖος δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ τότε τὸν πόδα· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πρέσβεις ἐκπονηθέντες τὸ εἶχον ἐγκαταλείψει. Μόνος ὁ ἀμερικανὸς

πρέσβους Πόρτμαν ἔμεναν ἀτρόμητος. Πέντε ἔφιπποι ἀξιωματικοὶ τῆς ἰαπωνικῆς ἀστυνομίας συνώδευσαν τὸν Σηλιέμανν μέχρι αὐτοῦ. Οἱ γακουρὶν οὗτοι ἔφερον κυανᾶς καὶ κιτρίνας στολὰς καὶ συνώδευσαν ἢ ἀνέμενον τὸν Σηλιέμανν ἐπὶ ὥρας ὑπὸ τὴν βροχὴν ἢ τὸν ἥλιον χωρὶς ποτὲ νὰ δεχθῶσι τὸ παραμικρὸν φιλοδώρημα. "Οταν ἡ συνοδεία διήρχετο πρὸ τῶν αστυνομικῶν σταθμῶν, οἱ στρατιῶται ἐξώρμων καὶ προσεκύνουν μέχρι γῆς τοὺς ἀξιωματικούς, ὅπερ ὁπωσδήποτε ἐμφορτῶρει περὶ τῆς βαθείας πειθαρχίας ἣτις ἐκράτει ἐν τῷ ἡμιβαρβάρῳ ἐκείνῳ στρατῷ.

Καὶ οὕτω ὁ ὀξυδερκής Σηλιέμανν ἐξακολοθεῖ παρατάττων τὰς παρατηρήσεις του. Ἡ Ὑεδῶ εἶχε λαμπράς ὁδοὺς, τεσσαράκοντα μέτρων εἰς τὴν συνοικίαν τῶν εὐγενῶν, Δαίμιος, εἴκοσιν εἰς τὰς ἐμπορικὰς. "Ολη ἄλλως ἢ Ἰαπωνία διεσχίζετο ἀπὸ καλὰς ὁδοὺς καὶ ἡ Τοκαΐδο, ἡ ὁδὸς ἡ ἐνοῦσα τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βασιλείου πρὸς τὸ ἄλλο, φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ καλλιτέρα ὁδὸς τοῦ κόσμου. Τριακόσιοι γακουρὶν ἐφύλαττον ἡμέραν καὶ νύκτα τὸν ἀμερικανὸν πρέσβην. Καὶ ἡ πρεσβεία ἦτο ἐν φρουρίῳ ἀφ' ἧς εἰς τὰ 1862 εἶχε φονευθῇ ἀπὸ φανατικῶν ξενηλάτας ὁ διερμηνεύς της. Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ταϊκούν, μὲ τὰς τάφρους του καὶ τὰς φοβεράς του ἐπάλξεις, τὸ εἶδε μακρόθεν· τίς ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ. "Επειτα εἶδεν ἐν πρὸς ἐν τὰ ἀπειράριθμα ἐργαστήρια τῶν καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων, τῶν περιφήμων ἰαπωνουργημάτων· ἀλλὰ ποῦ νὰ τὸν παρακολουθῇσωμεν εἰς ὅλα, εἰς τὰ ἐργοστάσια τῶν παιγνίων, καλλιτέρων τῆς Νυρεμβέργης, εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα. Εἰς τὴν διέλευσιν τοῦ Σηλιέμανν ὅλοι ἐξήρχοντο οἰκίων καὶ ἐργαστηρίων φωνάζοντες « τοδσίν, τοδσίν ! » (ξένος) καὶ κατέστη ἡ ἄφιξις του τὸ γεγονός τῆς ἡμέρας. Ἐκ τοῦ θεάτρου μεταξὺ ἄλλων διηγεῖται τὴν ἐξῆς ὑπόθεσιν, χαρακτηριστικὴν τοῦ ἰαπωνικοῦ πνεύματος. Τρεῖς ἀγθοφόροι παίζουσιν κύβους ἐν μέσῃ ὁδῷ. Τοὺς προφθάνει ἀστυφύλαξ· ἀλλὰ τὸν μαλιχώρουν μέχρι βαθμοῦ νὰ μετάσχη καὶ αὐτός. Κερδίζει. Παρασύρεται πολὺ καὶ τότε γάνει, γάνει τὰ πέντε νομίσματά του, τὴν βεντάλιαν, τὸ πηλήκιον, τὰ ἐνδύματα, τὸ σπαθί του ! Διαβλίνων ὁ ἀστυνόμος ἐκπληκτος τὸν βλέπει γυμνὸν καὶ ἄοπλον. Ἡ ἀπώλεια τῆς σπάθης τιμωρεῖται μὲ θάνατον· ἀλλὰ τὸν πείθει ὅτι κακοῦργοι ἐπιτεθέντες δολίως κατ' αὐτοῦ τὸν ἔφεραν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Ἀλλ' ἡ προδοθεῖσα καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα ἐρωμένη του ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν ἀστυνόμον, ὅστις τὸν διατάσσει νὰ ἐκτελέσῃ παραγγέλλων τὸ χαρακίρι, εἰξεύρετε τὸ φοβερὸν χαρακίρι. Ἡ σκληρὰ ἐρωμένη του φέρει ἐν ἑαυρῇ ἐκεῖνος εὐχαριστεῖ τὸν προῖστάμενόν του διότι δὲν τὸν ἔστειλεν

εἰς τὴν ἀγχόνην καὶ τοῦ ἐπέτρεψε θάνατον τιμίῳ ἀνδρὶ καὶ
 ξεκοιλιάζεται ζητῶν συγγνώμην ἀπὸ τὴν ἐρωμένην του. Ἡ
 σκηνὴ πλημμυρεῖ ἀπὸ αἵματι νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ γεγονός
 ἦτο πραγματικόν, αὐτοὶ οἱ Ἰάπωνες φαίνονται γοητευμένοι καὶ
 τὸ θέατρον σείεται ἐκ τῶν ἐπευφημιῶν. Ἐπακολουθοῦν κωμω-
 δίαι κηκοθηέσονται, κατὰ τὴν ἰδικήν μας ἀντίληψιν πάντοτε.
 Κατόπιν ἔρχονται αἱ ἐπισκέψεις εἰς τὸ τεῖσοποτεῖον μὲ τὰς σει-
 ρῆνας καὶ τὰς ἀτελευτήτους ὑποκλίσεις των, εἰς τὸ σιδηρουρ-
 γεῖον μὲ τὰς περιέργους διπλᾶς των φύσας, εἰς τὸ σχολεῖον μὲ
 τὰ ἰαπωνεζάκια καθήμενα ἥσυχα κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ὠραίας
 ψάθας προσεκτικὰ εἰς εἰς τὸ μάθημά των.

Τέλος ὁ Σηλιέμανν ὁμιλεῖ περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως
 τῆς χώρας, καταδικάζει τὸ φεουδαλικὸν σύστημα τῶν ἀπλήστων
 Δαίμιος, τὸ ἀφῖνον τοὺς θῆτας νὰ ψωριῶσι καὶ ἀπελαυνόντων
 τοὺς ξένους καὶ προαισθάνεται τὸ μέλλον τῆς Ἰαπωνίας εὐθὺς
 ὡς τὸ σύστημα τοῦτο πέσῃ. Εἶνε περιέργος ἡ διορατικότης τοῦ
 διαβλατικοῦ αὐτοῦ ταξειδιώτου. Ἀληθὲς ὅμως ὅτι ὁ ταξειδιώτης
 οὗτος ἦτο ὁ Ἑρρίκος Σηλιέμανν, ὁ τρωϊκός, ὁ μυκηναϊκός,
 ὁ ἰαπωνικός!

ΚΩΝ. Ν. ΡΑΔΟΣ

— 28 —

ΧΕΛΙΔΟΝΑΚΙΑ

ΣΤΗ στέγη μου παρηγοριὰ σᾶς εἶχα, ὠραῖα πουλάκια·
 Σᾶς ἔφερε τῆς Μοίρας μου ἡ κάποις συμπονή
 Καὶ μὲ τὰ παιγνιδίσμαχτα καὶ μὲ τὰ τραγουδάκια
 Μιὰ γλύκα γύρω ἐχύνετε, μιὰ μέθη στὴν καρδιά ...

Τώρα στῆς ὥρες τῆς βαρεῖες τοῦ κρύου φθινοπώρου
 Ἔρρω τὸ σπῖτι ἀρήσατε καὶ τὴ φωνὴν ἀδειανή,
 Κι' ὡς πῆρατε φτερούμενα τῆς στράτες τοῦ ὁδοιπόρου
 Ἢ Ὀλίψη πάλι μὲ ἔξωσε καὶ ἡ σκέψη εἶνε στενὴ ...

— Καλὸ ταξειῖδι, ὦ χαρὰ καὶ πολυχαπημένα,
 Σᾶς καρτερῶ ὅταν ἔρθουνε καὶ τ' ἄνθια στὰ κλαδιά
 Μὲ τῆς παλῆς ἐλπίδες μου πιστὰ συντροφεμένα,
 Ἐσεῖς στὴ στέγη νᾶρθετε κι' ἐκεῖνες στὴν καρδιά ...

ΘΡΑΣ. ΖΩΪΟΠΟΥΛΟΣ